EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.8.2020.
COM(2020) 470 final

2020/0223 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Bugarskoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom Vijeća 2020/672 („Uredba o instrumentu SURE”) propisan je pravni okvir za financijsku potporu Unije državama članicama u kojima je došlo do gospodarskih poremećaja, ili kojima ozbiljno prijete takvi poremećaji, prouzročenih izbijanjem bolesti COVID-19. Potpora iz instrumenta SURE namijenjena je prvenstveno za financiranje programâ skraćenog radnog vremena ili sličnih mjera kojima je cilj zaštititi zaposlene i samozaposlene osobe i na taj način smanjiti stopu nezaposlenosti i gubitak prihoda, te dodatno, za financiranje nekih zdravstvenih mjera, osobito na radnom mjestu.

Bugarska je 7. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije na temelju Uredbe o instrumentu SURE. Komisija se u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o instrumentu SURE savjetovala s bugarskim tijelima kako bi provjerila iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda koji se izravno odnose na dvije mjere za subvenciju plaća donesene kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19. Konkretno, to su dvije mjere subvencije za plaće koje su namijenjene poduzetnicima kod kojih je zbog pandemije bolesti COVID-19 došlo do znatnog smanjenja poslovanja ili prihoda, a bez tih mjera ne bi mogli očuvati radna mjesta. Subvencija za mjesečne plaće poduzetnicima koji ispunjavaju uvjete iznosi 60 % bruto mjesečne plaće zaposlenika (uključujući doprinose za socijalno osiguranje na teret poslodavca).

Bugarska je Komisiji dostavila relevantne informacije.

Uzimajući u obzir dostupne dokaze, Komisija predlaže Vijeću da donese provedbenu odluku o odobravanju financijske pomoći Bugarskoj u skladu s Uredbom o instrumentu SURE radi potpore navedenim mjerama.

• Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

Ovaj je Prijedlog u cijelosti usklađen s Uredbom Vijeća 2020/672, na temelju koje je i sastavljen.

Ovaj je Prijedlog dopuna jednom drugom instrumentu prava Unije za potporu državama članicama u izvanrednoj situaciji, a to je Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije („Uredba (EZ) br. 2012/2002”). Uredba (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća, kojom je taj instrument izmijenjen da bi se njegovo područje primjene proširilo na izvanredna stanja velikih razmjera u području javnog zdravlja i definirale određene operacije prihvatljive za financiranje, donesena je 30. ožujka.

• Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Prijedlog je dio raznih mjera donesenih kao odgovor na aktualnu pandemiju bolesti COVID-19, kao što je „Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus”, i dopunjuje druge instrumente za potporu zapošljavanju, kao što su Europski socijalni fond i Europski fond za strateška ulaganja/InvestEU. Korištenjem operacija uzimanja i davanja zajmova radi potpore državama članicama u ovom konkretnom slučaju pandemije bolesti COVID-19, ovaj prijedlog služi kao druga crta obrane za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kojima se pomaže zaštiti radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna osnova za ovaj instrument je Uredba Vijeća 2020/672.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Prijedlog se temelji na zahtjevu države članice i dokaz je europske solidarnosti koja se očituje u financijskoj pomoći Unije u obliku privremenih zajmova državi članici pogođenoj pandemijom bolesti COVID-19. Kao druga crta obrane, takva financijska pomoć privremena je potpora državi za povećane javne rashode za programe skraćenog radnog vremena i slične mjere za zaštitu radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti i gubitka prihoda.

Takva će potpora pomoći pogođenim građanima i pridonijeti ublažavanju izravnih socioekonomskih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.

• Proporcionalnost

U skladu s načelom proporcionalnosti ovaj prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanja s dionicima

Savjetovanje s dionicima nije moglo biti provedeno zbog žurnosti pripreme prijedloga da bi ga Vijeće moglo pravovremeno donijeti.

• Procjena učinka

Procjena učinka nije provedena zbog žurnosti prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija bi trebala moći ugovoriti zaduživanje na financijskim tržištima u svrhu korištenja istih sredstava za zajmove državi članici koja je zatražila financijsku pomoć iz instrumenta SURE.

Osim jamstava od država članica, u okvir su ugrađene i druge sigurnosne mjere kako bi se zajamčila financijska solidnost programa:

- rigorozan i konzervativan pristup financijskom upravljanju,
- struktura portfelja zajmova koja ograničava rizik koncentracije, izloženost na godišnjoj razini i prekomjernu izloženost prema državama članicama pojedinačno, istovremeno osiguravajući dostatna sredstva za dodjelu državama članicama kojima su najpotrebnija i
- mogućnost obnavljanja zajma.

2020/0223 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Bugarskoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19 [1], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Bugarska je 7. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kojom bi dopunila svoje nacionalne mjere za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socioekonomskih posljedica za radnike.

(2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Bugarska uvela da bi ograničila širenje pandemije i njezine socioekonomske i zdravstvene posljedice dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Bugarska do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 2,8 % i dug opće države od 25,5 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Bugarske za 7,1 % u 2020.

(3) Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Bugarskoj. Uzrokovala je iznenadno i znatno povećanje javnih rashoda u Bugarskoj zbog dviju mjera za subvenciju plaća, kako je navedeno u uvodnim izjavama 4. i 5.

(4) Konkretno, „Dekretom br. 55 Vijeća ministara od 30. ožujka 2020.”[2], kako je naveden u zahtjevu Bugarske od 7. kolovoza 2020., uvedena je mjera subvencioniranja plaća za poduzetnike koji su zbog pandemije bolesti COVID-19 dobrovoljno ili po sili zakona smanjili ili obustavili svoje poslovanje. Propisano je da se za vrijeme primjene mjere i jednako razdoblje nakon toga zaposlenici moraju zadržati u radnom odnosu. Subvencija za mjesečne plaće poduzetnicima koji ispunjavaju uvjete iznosi 60 % bruto mjesečne plaće zaposlenika (uključujući doprinose za socijalno osiguranje na teret poslodavca).

(5) Osim toga, „Dekretom br. 151 Vijeća ministara od 3. srpnja 2020.”[3], kako je naveden u zahtjevu Bugarske od 7. kolovoza 2020., uvedena je mjera subvencioniranja plaća za

[1] SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

[2] Dekret br. 55 Vijeća ministara od 30. ožujka 2020., izmijenjen Dekretom br. 71 od 16. travnja 2020. i Dekretom br. 106 od 28. svibnja 2020. (Službeni list br. 31 od 1. travnja 2020.).

[3] Dekret br. 151 Vijeća ministara od 3. srpnja 2020. (Službeni list br. 151 od 7. srpnja 2020.).

poduzetnike čiji su prihodi zbog pandemije bolesti COVID-19 pali za najmanje 20 %. Propisano je da se za vrijeme primjene mjere i jednako razdoblje nakon toga zaposlenici moraju zadržati u radnom odnosu. Subvencija za mjesečne plaće poduzetnicima koji ispunjavaju uvjete iznosi 60 % bruto mjesečne plaće zaposlenika (uključujući doprinose za socijalno osiguranje na teret poslodavca).

(6) Bugarska ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672. Bugarska je Komisiji dostavila dostatne dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 511 000 000 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih radi ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19. To je iznenadno i znatno povećanje jer nove mjere obuhvaćaju ili su namijenjene znatnom dijelu poduzetnika i radne snage u Bugarskoj.

(7) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala s Bugarskom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere navedene u zahtjevu od 7. kolovoza 2020.

(8) Stoga bi Bugarskoj trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi joj se pomoglo u ublažavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19.

(9) Ova Odluka ne bi trebala dovoditi u pitanje ishod postupaka koji bi se mogli pokrenuti u vezi s poremećajima funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. UFEU-a da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.

(10) Bugarska bi trebala redovito informirati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisiji omogućila da procijeni u kojoj je mjeri Bugarska te rashode izvršila.

(11) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Bugarske, kao i zahtjeve za financijsku pomoć u skladu s Uredbom (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili planiraju podnijeti druge države članice, a pritom su primijenjena načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Bugarska ispunjava uvjete iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Bugarskoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 511 000 000 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma je 15 godina.

2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom traje 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon stupanja na snagu ove Odluke.

3. Financijsku pomoć Unije Komisija Bugarskoj stavlja na raspolaganje u najviše osam obroka. Obroci se mogu isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.

4. Prvi obrok isplaćuje se nakon stupanja na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.

5. Bugarska podmiruje troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog financiranja.

6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obroka, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Bugarska može financirati sljedeće mjere:

(a) subvencije za plaće za poduzetnike kako je utvrđeno Dekretom Vijeća ministara br. 55 od 30. ožujka 2020.;

(b) subvencije za plaće za poduzetnike kako je utvrđeno Dekretom Vijeća ministara br. 151 od 3. srpnja 2020.

Članak 4.

Bugarska do [*DATUM: šest mjeseci od datuma objave ove Odluke*] i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Republici Bugarskoj.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik